

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobce: **V. B.**, narozený X
bytem X
adresa pro doručování: X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha

o žalobě žalobce ze dne 12. 5. 2023,

takto:

- I.** Návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů **se zamítá.**
- II.** Žaloba **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou ke zdejšímu soudu dne 12. 5. 2023 domáhal zrušení invalidního posudku a uznání vzniku jeho invalidity od 18 let věku. Uvedl, že již podal žalobu k Okresnímu soudu v Litoměřicích, k níž přiložil lékařské zprávy dokládající jeho závažné zdravotní potíže, avšak z důvodu nepříslušnosti bylo řízení zastaveno. Současně s podáním žaloby žalobce navrhl, aby mu soud ustanovil k ochraně jeho práv právního zástupce.
2. Zdejší soud ze zapůjčeného spisu Okresního soudu v Litoměřicích sp. zn. 15 C 115/2023, zjistil, že dne 20. 12. 2021 byl Okresní správou sociálního zabezpečení Litoměřice vypracován posudek o invaliditě žalobce. Následným dotazem u žalované České správy sociálního zabezpečení bylo zjištěno, že výše uvedený posudek byl podkladem rozhodnutí žalované ze dne 3. 2. 2022 č. j. X, kterým byla pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod. Žalobce byl posudkem Okresní správy sociálního zabezpečení Litoměřice ze dne 20. 12. 2021 posouzen invalidním od 10. 1. 2011, avšak nesplnil podmínku potřebné doby pojištění. Žalovaná současně sdělila, že toto rozhodnutí dosud nenabylo právní moci, neboť nedošlo k jeho doručení žalobci z důvodu jeho propuštění z léčebny v Horních Beřkovicích.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

3. Ve vztahu k návrhu žalobce na ustanovení právního zástupce soud předně uvádí, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu není zakotveno povinné zastoupení žalobce, takže ten může podat návrh soudu a činit jiné úkony sám. Soud může na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát, toliko účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, jak vyplývá z § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V souladu s tímto zákonným ustanovením je tedy možné žalobci ustanovit zástupce pouze tehdy, pokud nemá dostatečné prostředky a pokud je zřejmé, že s ohledem na své poměry není v řízení před soudem schopen bez poskytnutí právní pomoci řádně uplatňovat svá práva. Tyto dvě podmínky musí být splněny kumulativně.
4. Podle § 36 odst. 3 věty první až třetí s. ř. s. platí, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.
5. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že se žalobce domáhal zrušení invalidního posudku, resp. rozhodnutí žalované jakožto správního orgánu, což znamená, že v tomto případě se jedná o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 s. ř. s.
6. Při posuzování žaloby proti rozhodnutí správního orgánu soud nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Nezbytnou podmínkou v řízení o této žalobě je předchozí vyčerpání řádných opravných prostředků, které jsou účastníkovi správního řízení k dispozici ve správním řízení. Uvedená podmínka vychází z celkové koncepce správního soudnictví v České republice, která je založena na subsidiaritě ochrany veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob ve správním soudnictví oproti ochraně, která je těmto právům poskytována v rámci veřejné správy. Před použitím některé z žalob ve správním soudnictví je tedy nutné **vždy vyčerpat** řádné opravné prostředky či jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem. Tato zásada je v obecné rovině vyjádřena v § 5 s. ř. s., podle kterého platí, že nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Obecně stanovený důvod nepřipustnosti návrhu v § 5 s. ř. s. dále rozvádí § 68 písm. a) s. ř. s., podle kterého je žaloba nepřipustná tehdy, pokud žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, je-li podle tohoto zákona nepřipustný.
7. Z výše uvedeného soud zjistil, že rozhodnutí žalované dosud nenabylo právní moci, a tedy žalobce proti němu nemohl uplatnit řádný opravný prostředek, tj. námitky podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“).
8. Vzhledem ke shora uvedenému dospěl soud k závěru, že v projednávané věci nebyla splněna jedna ze základních podmínek řízení, tj. vyčerpání řádných opravných prostředků před podáním žaloby, jež je nezbytná k tomu, aby soud mohl předmětnou žalobu

meritorně projednat. Jelikož žalobce před podáním žaloby nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, je podaná žaloba nepřípustná podle § 68 písm. a) s. ř. s., a soud ji proto podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl. Nutnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby ke správnímu soudu přitom opakovaně konstatoval i Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004-65, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 672/2005).

9. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že žaloba žalobce je zjevně bezúspěšná, a proto není třeba zástupce k ochraně jeho práv. Z tohoto důvodu soud návrhu žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů nevyhověl.
10. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vycházel soud z § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. O vrácení soudního poplatku soud nerozhodoval, neboť je řízení od soudního poplatku osvobozeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 6. září 2023

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

